

Sprawozdanie z XXII Spotkania naukowo-dydaktycznego

W dniu 8 października 2014 roku odbyło się w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN im. Ludwika Hirszfelda XXII Spotkanie dydaktyczno-naukowe zorganizowane przez Komisję Przyrodniczo-Medyczną PAU we Wrocławiu. Przed wykładem jej członkowie, prof. Hubert Krotkiewski i dr hab. Danuta Witkowska, spotkali się w sali konferencyjnej z zaproszonym wykładowcą, dr. hab. Andrzejem Mycem, który pracował w naszym instytucie do 1988 roku. Obecnie pracuje na Uniwersytecie Michigan w Ann Arbor (MI), gdzie zajmuje się badaniami nad nową generacją adjuwantów dla szczepionek dośluzówkowych.

Punktualnie o godzinie 13.00 w Auli im. Stefana Śłopka rozpoczęło się spotkanie dydaktyczno-naukowe, które otworzył przewodniczący komisji, prof. Czesław Radzikowski. Uroczyście powitał zebranych słuchaczy (95 osób), wśród których przeważali uczniowie Liceum Ogólnokształcącego nr X i XV z nauczycielami przedmiotów przyrodniczych; ponadto byli obecni studenci, doktoranci, pracownicy naukowcy instytutu oraz inni goście.

Prof. Czesław Radzikowski w krótkim wstępie przypomniał, że wykład odbywa się w ramach obchodów Roku Hirszfelda. Następnie przedstawił zgromadzonym sylwetkę wykładowcy: biologa-immunologa, który po obronie pracy doktorskiej w 1984 roku w naszym instytucie, wykorzystał z powodzeniem szansę rozwoju naukowego w USA. Pracował najpierw w Nowym Jorku, później w Indianapolis, by ostatecznie znaleźć się na Uniwersytecie Michigan w Ann Arbor (od 1997). Od października 2012 roku posiada on stopień doktora habilitowanego, nadany uchwałą Rady Naukowej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN, a od kwietnia 2014 honorowy tytuł Professor Emeritus, nadany przez Uniwersytet Michigan.

O godzinie 13.10 rozpoczął się wykład pt. **Adjuwanty i szczepionki dośluzówkowe.**

Na wstępie prof. Andrzej Myc wyjaśnił podstawowe zagadnienia: na czym polega odporność na infekcję oraz jakie jest znaczenie szczepionek. Omówił historię rozwoju szczepionek od XVIII wieku. W przejrzysty sposób przedstawił zebrane fakty dotyczące rozwoju metod ich wytwarzania i metody szczepienia, podkreślając znaczenie szczepienia jako prewencji – zapobieganiu zachorowaniom na chorobę zakaźną.

Przytoczył dane WHO nt. zachorowań na choroby zakaźne u dzieci, z których wynika, że rocznie umiera na nie około 10 milionów dzieci poniżej piątego roku życia. Podał cechy idealnej szczepionki, która powinna być bezpieczna, ochronna, tania i bezinwazyjna. Na kolejnych przeziornicach przedstawił przykłady czterech typów szczepionek, zależne od rodzaju użytego antygeny. Każda nowa generacja szczepionek winna być bardziej bezpieczna i skuteczna. Prowadzone są badania nad tym, aby nowe szczepionki były podawane w miejsca, poprzez które najczęściej dochodzi do zakażeń (donosowo, doodbytniczo czy dopochwowo).

Wyjaśnił, że w badaniach prowadzonych w jego ośrodku skoncentrowano się na nanoemulsjach jako potencjalnym adjuwancie szczepionek dośluzówkowych (donosowych). Kliniczne badania potwierdziły, że donosowa szczepionka składająca się z nanoemulsji i antygeny (sezonowa szczepionka przeciwko grypie zaaprobowana przez FDA) jest bezpieczna i skuteczna w szczepieniu donosowym ludzi.

Innym, ciekawym wątkiem wykładu było przedstawienie argumentacji przeciwników szczepionek. Według prof. Myca jest kilka przyczyn wywołujących obawy przed ich stosowaniem:

nierzetelne źródła informacji, niewłaściwa ocena skuteczności, brak zaufania do decyzji rządów, a także firm farmaceutycznych (badania jeszcze w fazie eksperymentalnej, konflikt interesów).

Na zakończenie wykładu prof. Andrzej Myc podkreślił, że łatwo dostępna i rzetelna informacja w mediach i w internecie na temat szczepionek i szczepienia mogłaby skutecznie wyeliminować nieuzasadnione obawy obywateli. Dalszy rozwój programu szczepień na całym świecie może bowiem znacznie ograniczyć zachorowalność i umieralność na takie choroby jak odra, tężec, koklusz, *Haemophilus influenzae* typ b. Szczepienia są dzisiaj jedną z form najbardziej efektywnych i stosunkowo tanich interwencji medycznych.

Prof. Czesław Radzikowski podziękował za prezentację i zaprosił zebranych do zadawania pytań. W dyskusji wzięły udział m in. prof. Danuta Duś i prof. Danuta Witkowska.

Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem, o czym świadczyły rozmowy odbywające się po jego zakończeniu na nieformalnym „spotkaniu po spotkaniu” przy kawie w sali konferencyjnej. Uczestniczyli w nich członkowie komisji, dawni współpracownicy i inne osoby zainteresowane tematem. Ze względu na obecność doktorantki z Jemenu, część dyskusji toczyła się w języku angielskim.

W XXII spotkaniu uczestniczyli profesorowie członkowie KPM PAU: Janusz Boratyński, Aleksander Sikorski i Czesław Radzikowski. Prof. Jerzy Mozrzyk i prof. Wacław Sokalski usprawiedliwili swoją nieobecność.

Sprawozdanie przygotowała:

Katarzyna Prosek

Prof. dr hab. med. Czesław Radzikowski

Przewodniczący KPM PAU